

Spis treści

Wykaz skrótów	13
----------------------------	----

Od Wydawcy	15
-------------------------	----

Tomasz Nowak

Rozdział 1. Uchylenie się od opodatkowania a Konstytucja RP ...	17
--	----

Henryk Dzwonkowski

Rozdział 2. Powstawanie dochodu i wymiar zobowiązań nieujawnionych	22
---	----

2.1. Realizacja zobowiązania podatkowego	27
--	----

2.2. Powstawanie stosunku prawnego obowiązku podatkowego i jego tworzywo	32
---	----

2.3. Wymiar zobowiązania podatkowego	35
--	----

2.4. Zwyczajny pierwotny wymiar zobowiązań podatkowych	37
--	----

2.5. Stosunek obowiązku do zobowiązania – powstawanie obowiązku i wymiar zobowiązania	38
--	----

2.6. Deklaracje podatkowe – pojęcie, rodzaje i charakter prawny	40
---	----

2.7. Podstawowe modele wymiaru oraz model wymiaru dochodów nieujawnionych	44
--	----

2.8. Elementy szacowania w opodatkowaniu dochodów nieujawnionych ...	49
--	----

2.9. Opodatkowanie dochodu nieujawnionego a inne metody wymiaru nadzwyczajnego i zastępczego	51
---	----

2.10. Wnioski	53
---------------------	----

Tomasz Nowak

Rozdział 3. Wzorzec materialno-prawny opodatkowania dochodów nieujawnionych	55
--	----

3.1. Pojęcie i znaczenie źródeł przychodów i tzw. źródła nieujawnionego ...	56
---	----

3.1.1. Koncepcja źródeł przychodów	59
--	----

3.1.2. Tzw. źródła nieujawnione	62
---------------------------------------	----

3.2. Wydatki i majątek jako zastępczy wzorzec ustalenia dochodu nieujawnionego podatnika	65
3.2.1. Przesłanka wielkości poniesionych wydatków i wartości zgromadzonego mienia	66
3.2.2. Okoliczności wskazujące na brak dochodów nieujawnionych	71
3.2.2.1. Mienie zgromadzone w roku „bieżącym”	75
3.2.2.2. Mienie zgromadzone w latach poprzednich	77

Tomasz Nowak

Rozdział 4. Procedury gromadzenia danych o poniesionych wydatkach i zgromadzonym mieniu oraz o źródłach ich pokrycia	89
4.1. Niedopuszczalność kontroli podatkowej prowadzonej w sprawie opodatkowania dochodów nieujawnionych	92
4.2. Zakres czynności sprawdzających w sprawie opodatkowania dochodów nieujawnionych	97

Henryk Dzwonkowski, Tomasz Nowak, Jakub Marusik, Michał Biskupski

Rozdział 5. Postępowanie w sprawie opodatkowania dochodów nieujawnionych	103
5.1. Wszczęcie postępowania w sprawie opodatkowania dochodów nieujawnionych	103
5.1.1. Ogólne zasady wszczęcia postępowania podatkowego	103
5.1.2. Forma prawna wszczęcia postępowania	104
5.1.3. Elementy formalne postanowienia o wszczęciu postępowania	104
5.1.4. Treść materialna postanowienia o wszczęciu postępowania w sprawie opodatkowania dochodów nieujawnionych	105
5.1.5. Zawiadomienie stron o wszczęciu postępowania	106
5.1.6. Skutek prawny wszczęcia postępowania	106
5.1.7. Cechy szczególne wszczęcia postępowania w sprawie opodatkowania dochodów nieujawnionych	107
5.1.8. Czynności i procedury poprzedzające wszczęcie postępowania podatkowego w sprawie opodatkowania dochodów nieujawnionych	110
5.1.9. Wszczęcie postępowania a czynności sprawdzające	112
5.1.10. Wszczęcie postępowania a kontrola podatkowa	118
5.1.11. Podsumowanie	121
5.2. Wezwanie podatnika do złożenia oświadczenia o sytuacji majątkowej, poniesionych wydatkach oraz źródłach ich finansowania	121
5.2.1. Wezwanie poza procedurą	124
5.2.2. Wezwanie w postępowaniu podatkowym	126

5.3. Wyjaśnienia i wnioski dowodowe strony	130
5.4. Ocena dowodów w postępowaniu w sprawie opodatkowania dochodów nieujawnionych	147
5.5. Ciężar dowodu w postępowaniu w sprawie opodatkowania dochodów nieujawnionych	155
5.5.1. Wprowadzenie	155
5.5.2. Zakres pojęcia „ciężar dowodu”	156
5.5.3. Dopuszczalność stosowania w postępowaniu podatkowym reguł prawa cywilnego dotyczących ciężaru dowodu	157
5.5.4. Charakter postępowania dowodowego w sprawie opodatkowania dochodów nieujawnionych	163
5.5.4.1. Zagadnienia ogólne	163
5.5.4.2. Konstrukcja „przejęcia” ciężaru dowodu	166
5.5.4.3. Sytuacja prawna podatnika w postępowaniu dowodowym w przedmiocie wymiaru podatku od dochodów nieujawnionych	175
5.6. Postępowanie w sprawie opodatkowania dochodów nieujawnionych. Rodzaje dowodów	182
5.6.1. Przedmiot postępowania dowodowego w sprawie opodatkowania dochodów nieujawnionych	182
5.6.2. Charakterystyka ogólna postępowania dowodowego	183
5.6.2.1. Naczelne zasady postępowania dowodowego	183
5.6.2.2. Otwarty katalog dowodów	184
5.6.2.3. Księgi podatkowe i deklaracje podatkowe jako dowód w postępowaniu w sprawie dochodów nieujawnionych	185
5.6.3. Charakterystyka dowodów z uwzględnieniem kryterium przedmiotu dowodzenia	190
5.6.4. Dowody w zakresie poniesionych przez podatnika wydatków oraz wartości mienia zgromadzonego w roku podatkowym	190
5.6.4.1. Informacje podatkowe	193
5.6.4.1.1. Informacje pochodzące od przedsiębiorców	193
5.6.4.1.2. Informacje pochodzące od organów administracji publicznej	196
5.6.4.1.3. Informacje udzielane przez sądy, komorników sądowych i notariuszy	198
5.6.4.1.4. Akty notarialne jako dowód w postępowaniu w sprawie dochodów nieujawnionych	200
5.6.4.1.5. Informacje od organów państw obcych	202
5.6.4.1.6. Informacje z banków i innych instytucji finansowych	205

5.6.4.2. Zeznania podatkowe oraz materiały zebrane w toku postępowania podatkowych prowadzonych wobec podatników	214
5.6.4.2.1. Zeznania roczne w podatku dochodowym od osób fizycznych	214
5.6.4.2.2. Dane z akt podatników w sprawach o zwrot wydatków poniesionych na zakup materiałów budowlanych	215
5.6.4.2.3. Dane z akt podatkowych w sprawach ulg w zapłacie podatków	215
5.6.4.3. Materiały zgromadzone w toku kontroli podatkowej, czynności sprawdzających, postępowania karnych i karnych skarbowych	216
5.6.4.3.1. Kontrola podatkowa	216
5.6.4.3.2. Informacje zgromadzone w toku czynności sprawdzających	223
5.6.4.3.3. Materiały przejęte z innych postępowań, w tym postępowań karnych i karnych skarbowych	223
5.6.4.4. Oświadczenia majątkowe funkcjonariuszy publicznych i osób pełniących funkcje publiczne oraz osób wykonujących zawody zaufania publicznego	228
5.6.4.5. Anonimy, donosy, publikacje prasowe	229
5.6.5. Dowody w zakresie pokrycia dla poniesionych wydatków i zgromadzonego mienia w mieniu pochodzącym z przychodów opodatkowanych lub wolnych od opodatkowania	230
5.6.5.1. Dowody na istnienie pokrycia w mieniu pochodzącym z przychodów uprzednio opodatkowanych	231
5.6.5.1.1. Deklaracje podatkowe, zeznania roczne	231
5.6.5.1.2. Decyzje wymiarowe	234
5.6.5.2. Dowody na istnienie pokrycia w mieniu pochodzącym z przychodów wolnych od opodatkowania	235
5.6.5.2.1. Pożyczki i darowizny	236
5.6.5.2.2. Przychody z tytułu czynności, które nie mogą być przedmiotem prawnie skutecznej umowy	257
5.6.5.2.3. Przychody z odpłatnego zbycia rzeczy i niektórych praw majątkowych	262
5.6.5.2.4. Przychody z działalności rolniczej i leśnej ...	264

5.6.5.3. Szacowanie jako metoda ustalania niektórych elementów konstrukcyjnych podstawy opodatkowania w trybie art. 20 ust. 3 PDOFizU	265
5.6.5.4. Ustalenie stanu oszczędności podatnika z lat poprzednich	268
5.6.5.4.1. Zeznania świadków	269
5.6.5.4.2. Strona postępowania jako źródło dowodowe	272
5.6.5.4.3. Uprawdopodobnienie jako środek zastępczy dowodzenia	284
5.6.5.5. Dochody uzyskane za granicą	293
5.6.5.5.1. Metoda proporcjonalnego odliczenia	294
5.6.5.5.2. Metoda wyłączenia z progresją	295
5.6.5.5.3. Częściowe zwolnienie dochodów z pracy oraz ze stypendium, uzyskanych za granicą	300
5.6.5.5.4. Czynności organu podatkowego konieczne dla ustalenia stanu pokrycia wydatków w dochodach uzyskanych za granicą	301
5.6.5.5.5. Dowodzenie faktu uzyskania dochodów za granicą	304

Henryk Dzwonkowski

Rozdział 6. Charakter prawny decyzji w sprawie opodatkowania dochodów nieujawnionych	309
---	------------

Henryk Dzwonkowski

Rozdział 7. Przedawnienie opodatkowania dochodów nieujawnionych	314
--	------------

7.1. Przesłanki przedawnienia w prawie podatkowym	314
7.2. Pojęcie przedawnienia podatkowego	317
7.2.1. Przedawnienie cywilnoprawne a przedawnienie podatkowe	318
7.2.2. Upływ czasu oraz działanie (zaniechanie) w instytucji przedawnienia	320
7.2.3. Interpretacja przepisów o przedawnieniu w kontekście konwencji o powstawaniu zobowiązań z mocy prawa i z mocy decyzji	321
7.2.4. Interpretacja przepisów o przedawnieniu w kontekście powstawania obowiązku i wymiaru zobowiązania	325

7.3. Konstrukcje przedawnienia opodatkowania dochodów nieujawnionych	327
7.3.1. Przedawnienie prawa do pierwotnego wymiaru dochodu nieujawnionego	329
7.3.2. Przedawnienie prawa korekty pierwotnej decyzji wymiarowej decyzją organu II instancji	336
7.3.2.1. Charakter decyzji organu II instancji w postępowaniu wymiarowym	336
7.3.2.2. Upływ terminu przedawnienia w toku postępowania odwoławczego	338
7.3.2.3. Zapłata a przedawnienie prawa do wymiaru	342
7.3.3. Przedawnienie wykonania pierwotnej decyzji wymiarowej	348
7.3.4. Przedawnienie wznowienia postępowania wymiarowego i przedawnienie stwierdzenia nieważności wymiarowej	350
7.3.5. Przedawnienie wymiaru nadpłaty	352
7.3.6. Przedawnienie (wygaśnięcie) prawa do zwrotu nadpłaty	353

Monika Bogucka

Rozdział 8. Zabezpieczenie wykonania zobowiązań podatkowych	355
8.1. Ogólne zasady zabezpieczenia zobowiązań podatkowych	355
8.2. Zabezpieczenie przedwymiarowe	356
8.3. Przesłanki i termin zabezpieczenia	357
8.4. Forma prawna zabezpieczenia	358
8.5. Przedmiot i zakres zabezpieczenia	358
8.6. Wygaśnięcie decyzji o zabezpieczeniu	359
8.7. Wykonanie decyzji o zabezpieczeniu	360
8.8. Hipoteka przymusowa	360
8.8.1. Przedmiot hipoteki przymusowej	361
8.8.2. Ustanowienie hipoteki przymusowej i skutki jej ustanowienia ...	362
8.9. Zastaw skarbowy	363
8.9.1. Przedmiot i zakres zastawu skarbowego	363
8.9.2. Powstanie zastawu skarbowego	363

Zygmunt Zgierski

Rozdział 9. Postępowanie przed sądami administracyjnymi	364
9.1. Działalność kontrolna sądów administracyjnych	364
9.1.1. Termin do wniesienia skargi, braki formalne i fiskalne pisma wszczynające postępowanie sądowoadministracyjne	365
9.1.2. Tryb wnoszenia skargi, autokontrola	369

9.2. Postępowanie przed wojewódzkim sądem administracyjnym	372
9.2.1. Orzeczenia sądów I instancji	372
9.2.2. Postulat szybkości postępowania sądowoadministracyjnego	375
9.3. Postępowanie mediacyjne i uproszczone	377
9.3.1. Postępowanie mediacyjne	377
9.3.2. Postępowanie uproszczone	379
9.4. Skarga kasacyjna i orzeczenia Naczelnego Sądu Administracyjnego	380
9.4.1. System kasacyjny	380
9.4.2. Wymogi skargi kasacyjnej	381
9.4.3. Przymus adwokacki	384
9.4.4. Podstawy kasacyjne	386
9.4.5. Orzeczenia Naczelnego Sądu Administracyjnego	390
9.5. Zażalenie	394
9.5.1. Przedmiot zastrzeżenia	394
9.5.2. Działalność orzecznicza referendarzy sądowych, środków nadzoru pozainstancyjnego	395
9.6. Prawo pomocy	397

Monika Zbrojevska

Rozdział 10. Odpowiedzialność karna skarbową

10.1. Uwagi ogólne	399
10.2. Uchyłanie się od opodatkowania	410
10.3. Oszustwo podatkowe	416
10.4. Odpowiedzialność podmiotów zbiorowych z tytułu nieujawnionych dochodów	425

Ustawa z dnia 10.09.1999 r. Kodeks karny skarbowy

(t.j. Dz.U. z 4.06.2007 r. Nr 111, poz. 765 z późn. zm.)

(wyciąg)	429
----------------	-----

Orzecznictwo i interpretacje w zakresie opodatkowania dochodów nieujawnionych oraz zagadnień towarzyszących

I. Opodatkowanie dochodów nieujawnionych a Konstytucja	437
II. Opodatkowanie dochodów nieujawnionych a opodatkowanie na zasadach ogólnych	439
III. Wzorzec materialny zobowiązania nieujawnionego	440
IV. Kontrola w zakresie opodatkowania dochodów nieujawnionych	451
V. Zasady postępowania dowodowego	452
VI. Swobodna ocena dowodów	457

VII.	Tzw. „ciężar dowodu” w postępowaniu podatkowym	461
VIII.	Księgi i deklaracje podatkowe a opodatkowanie dochodów nieujawnionych	475
IX.	Akty notarialne, inne dokumenty urzędowe	476
X.	Informacje przekazywane przez banki i inne instytucje finansowe	477
XI.	Dowód w formie pisemnej	478
XII.	Materiały zgromadzone w innych postępowaniach	480
XIII.	Anonimy, donosy	484
XIV.	Zeznania świadków, opinie biegłych	484
XV.	Wyjaśnienia i wnioski dowodowe strony	488
XVI.	Uprawdopodobnienie jako środek zastępczy dowodzenia	498
XVII.	Szacowanie elementów podstawy opodatkowania	504
XVIII.	Pożyczki, darowizny	508
XIX.	Przychody z tytułu czynności, które nie mogą być przedmiotem prawnie skutecznej umowy	516
XX.	Dochody uzyskane za granicą	519
XXI.	Zasady opodatkowania dochodów nieujawnionych w przypadku małżonków	524
XXII.	Przedawnienie	528
XXIII.	Postępowanie przed sądami administracyjnymi	536
XXIV.	Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne	546
XXV.	Orzecznictwo karnoskarbowe	552
XXVI.	Interpretacje prawa podatkowego	557